

(א) [לקמן ס. נט: זמ: קיב.],
 (ב) לקמן נג: א. שם וחולין
 קנה. [לקמן דל: ד.] לקמן
 ט: (ט) [דברים כג,
 (ו) רש"י, (ז) וע"ש ועי' עוד
 לת. ושמואל לא מביעה
 וי"ו].

תורה אור השלם

1. והקדו פי יחזקא ואשם
 והשיב את הגולה אשר
 גזל או את העשק אשר
 עשק או את הפקדון
 אשר הפקר אתו או את
 האבדה אשר מצא:
 ויקרא ה כג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה סו כ"ו
 ורש"י הוא כ"ו כ"ל:
 (ב) בא"ד דרביבית כ"ו
 דאחנן כ"ו כ"ל: (ג) שם
 ורש"י בעלמא הוא
 לחמיה כ"ל: (ד) ו"ה לא
 כ"ו. רש"י רש"י וזכרו
 כ"ל: (ה) ר"ה מואל כ"ו
 דלמרי באלו מלאות כ"ו.
 וע"ש דבירושלמי נפקא לן
 יאוש מאשר תפדד ממנו:
 (ו) ר"ה כיון כ"ו אינו
 כהפקדן גמור כ"ל:
 רש"י ר"ה ע"ד שצבעו וכו'
 כי שחטפו זכר כ"ו. עיין
 מוס' כ"מ דף ו' ע"א ד"ה
 והא הכא:

גליון הש"ס

גליון הש"ס

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] גמ' וכו' הכתיב גם
 גם לבי' קש"ל. הא דלא
 קאמר דלמאי לאמנן אפרה
 מורה וכו' על כל אמו
 כדלקמן דף ע"ב מהר"ב
 כש"ס מהר"ס בר צרור
 הקדים כ"ס ח' דף ו' ע"א
 דלא לא אלתערך דנפקא
 לן מני"ש תועבה תועבה
 מעשרות עכ"ל ועיין לקמן
 דף ע"ב מוס' ד"ה אמנן
 וכו' וגם כ"מ דף ט"א ע"א
 מוס' ד"ה אמנן:

מוסף רש"י

הגדול עצים כ"ו משלם
 כשעת הגדולה. דמי
 ע"ס ומר ואין מיב
 להחזיר לו כלום. דקני
 בשני (לקמן צג: וכו')
 תמורה (ו). לא הספיק
 ליתנו לו עד שצבעו.
 שראל זה. פטור. דקנייה
 בשני, דהוה ליה ממזק
 ממתת בהונו או שאלמן
 (חולין קלה). ודמיס נמי
 לא משלם ללאו גזל גמור
 הוא, דלא מטא לידיה
 (לקמן צג:).

מרובה פרק שביעי בבא קמא

סו.

**עין משפט
 נר מצוה**

כה א מ"י פ"ד מהל'
 אסורי מונח הלכה
 די סמנ לחזן שטו:
בב ב מ"י פ"א מהל'
 גביה הלכה יב ופ"ב
 מהל' גזילה הלכה א סמנ
 עשין ע"א טושי"ע ח"מ כ"ו
 שג ספק א ופי' שם ספק
 א וטע"ה ופי' שם ספק
 ד ופי' שם ספק א:
 ל ג מ"י פ"א מהל' גביה
 הלכה יב ופ"ב מהל'
 גזילה הלכה א וסמנ שם
 טושי"ע ח"מ כ"ו שג ספק
 א ופי' שם ספק א [ב]
 ועיין בטור וכו"י ריש כ"ו
 שג:

רבינו חננאל

הם ולא ולדוהיון.
 ואקשינן לביית הילל הא
 כתיב ג' לרבות, ועלתה
 בקושיא. גרין, שם חכמ.
 דמאיספק, מקום פלוני.
 הא מתנייתא דמותרב ר'
 חניניה מניה דקתאני משלם
 ותשלומי כפל ותשלומי
 ארבע וחמש' כעין שגגב
 טלה ונבל, לימא תהיו
 חיובא לרב דאמ' קון
 כעין שגגב תשלומי ארבע'
 וחמש' כשעת העמדה
 ברין. ופרוק רבא טלאים
 כשל מעיקרא דמיס כשל
 מעכשיו. פ"י אמ' רב'
 אפילו רב מורה בגונב
 טלה ונעשה איל דכי
 משלם כשל מעיקרא
 משלם, כי קאמ' רב בשר
 או איל ונשתנה בדמיס
 כגון שחוטפי ופחת
 בדמיס. ועלה אמ' רב קון
 כעין שגגב דקמא לן כל
 הגולתין משלמין כשעת
 הגולה אבל תשלומי כפל
 ותשלומי ד' וד' כשעת
 העמדה ברין. דההיא
 שעתא קא מתחייב בהו.
 כתב רבנו האי גאון וצ"ל
 פרוק רבא טלאים
 דמעיקרא דמיס כשל
 עכשיו כיון דבעי לשלומי
 קון וכפל כ"ו משלם קון
 כדוהו שריא ד' והשתא
 שריא וזוא. והוה איכא
 בובבן כי יב איש דגרסי
 הכי אמ' רבא טלאים
 כשגגב, בדמיס כשל
 עכשיו. אמר רבא שינוי
 קונה, כתיבה ותנייה.
 כתיבה, והשיב את הגולה
 אשר גזל אם היא כעין
 שגולה חזורה בעיניה ואם
 לאו דמיס בעי לשלומי.
 חנייה, הגדול עצים ועשאן
 כלים, משלם כשעת
 הגדולה. אלמנא שינוי
 קונה. יאוש, אמרי רבנן
 נדיקני מיהו לא ידענא אי
 מדאורייתא מידי דהוה
 אמנא אבידה אחר ...
 הגדול אם תיראש ממנה
 קנאה גדולין, או ידלמא לא
 דמי גולה לאבניה
 דאבידה בהחירא אתא
 לידיון אבל גזילה
 דבאיסורא אתא לידיה
 רבנן אקילו עליה משום
 תקנת השבים או מפני ה...
 ורב יוסף אמ' יאוש כ"ו
 לא קאני כגון גזילה
 וכיוצא בה ואפילו
 מדרבנן. וקמא לן בהא
 כ"ב יוסף.

עד כאן לא פליגי ר' אילעא ור' חנינא: **אבל לענין שומי**. כגון כפל לר' אילעא וד' ור' לר' חנינא א"נ ציורקא חולא בלא שינוי כדולי עלמא כדמעיקרא משלם דקמני כעין שגגב: **לימא סיהוי טיובסא דרב**. דלמר לעיל [סה]. כשעת העמדה בדין כשהזלה וכ"ש כשהוקרה דהתם אפי' קרן מחייב ליה רב כי השתא דהא כרבה ס"ל דלמר [סס] תצרה או שתייה משלם ד': **טלאים כדמעיקרא**. כלומר צא לשלם טלאים כדמעיקרא סגי דטלה גגב וטלה משלם: **שינוי קונה**. היכא דשני להו בדיס פשיטא ליה דמדאורייתא ודאי קנה וכי מהדר לא צעיי לזהרריניהו צעייניהו אלא דמיס משלם כגון זמר ועשאן בגדים דהא כתיבא צהדיא ותנינא כ"ו אכל יאוש מספקא ליה הא דלמור רבנן קני אי לאורייתא אי דרבנן: לא הספיק ליטנו לו. לראשית הגז לכהן: **עד שצבעו פטור**. מראשית הגז דקנייה צעיניו ואפילו דמיס לא דיכול לומר לאחר אתננו אבל קודם שצבעו *מי שחטפו זכר צו: **יאוש**. שנתחיישו הצעלים אמור רבנן דנקני ודיו אס משלם דמיו: **מואל אבידה** לאו כיון דמייאש ליה מרה מקמי דסיפי לידיה קני לה. אס נתייאשו צעלים קודם שנתחיישו זה קנה דמניא באלו מציאות (כ"מ דף ט"ב): מנין לאבידה ששטפה נהר הואיל ונתייאשו הצעלים שהיא מותרת ת"ל: אשר תאבד ממנו שאבדה ממנו ומנייה לשאר בני אדם יתנה זו אלמנא קני והכא בגזילה דלמי לידיה מקמי יאוש והדר אייאוש סגי ליה צדמיס: **משום תקנת השבים**. שלא יהא כרין לחזר ולטרוח אחר הגזילה עצמה: **אינו קונה**. והיא עצמה ישלם: אומר

הם ולא ולדותיהם הוא דאתא ובית הלל תרתי שמעית מינה הם ולא שינויהם *הם ולא ולדותיהם *א ובית הלל הכתיב גם גם לבית הלל קשיא עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר שינוי קונה ומ"ס אין שינוי קונה אבל לענין שלומי כ"ע כדמעיקרא משלם דקתני משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה כעין שגגב לימא תיהיו תיובתא דרב דאמר רב קרן כעין שגגב משלם תשלומי כפל ותשלומי ד' וה' כשעת העמדה בדין אמר רבא טלאים כדמעיקרא דמיס כשל עכשיו אמר רבא שינוי קונה כתיבא ותנינא כתיבא ויהשיב את הגולה אשר גזל *מה דמיס בעלמא בעי שלומי תנינא *הגדול עצים ועשאן כלים צמר ועשאן בגדים משלם כשעת הגזילה א"נ לא *הספיק ליתנו לו עד שצבעו פטור אלמא שינוי קונה יאוש אמרי רבנן דנקני מיהו לא ידעינן אי דאורייתא אי דרבנן אי דאורייתא מידי דהוה אמנא אבידה מוצא אבידה לאו כיון דמייאש מרה מינה מקמי דתיתי לידיה קני ליה האי גמי כיון דמייאש מרה קני ליה אלמא קני או דלמא לא דמיא לאבידה אבידה הוא דכי אתאי לידיה בהחירא אתאי לידיה אבל האי כיון דבאיסורא אתאי לידיה מדרבנן הוא דאמור רבנן ניקני מפני תקנת השבים ורב יוסף אמר יאוש אינו קונה ואפילו מדרבנן: איתבייה רב יוסף לרבה *גזל חמוץ ועבר עליו הפסח אומר

ואע"פ של שעת טביחה צא ד' ור' מ"מ כמו כן שעת גביה גרמה לו שאס אין גביה אין טביחה ומכירה אבל דמיס של עיקרם תליס בשומת צ"ד וגם אין מזכרין בפסוק סכרם הוא דמוקמינן צהו אחייי לקרן דוקא כעין שגגב ולא ד' וה' אלא כשעת העמדה בדין שצ"ד שמינ אותה בצותה שעה ור"ת מפרש דאין חילוק בין טלאים ליוקרא חולא וה"פ טלאים שדבר בהן הצרייתא דהיינו טלה ועשה איל ששטמו למעלייתא כדמעיקרא וה"ה ציורקא חולא דמעיקרא שזין זוחל ולבסוף ארבעה דהיינו כדמעיקרא דלהחמיר על ד' וה' לא אמר רב דמיס פי' דמיס דליידי צהו רב כגון דמעיקרא שויס ארבעה ולבסוף שויס זוחל דנשתמו לגריעותא צההיא קאמר רב כשל עכשיו וה"ה בטלאים כגון שמינה והכמישה דהוי כשל עכשיו והא דלמר לעיל שמינה והכמישה כעין שגגב צ"ל דוקא צהכמישה בדיס:

לא הספיק ליתנו עד שצבעו פטור. אפי' כשגזו שיעור חמשה רחילות יחד שחל עליו חיוב ראשית הגז פטור כשצבעו כדאשכחן צריש הגזל קמא (לקמן דף זג: ושם) גבי פירא דמלומה צקמה וכשנשתמית למ"ד שינוי קונה פטור וא"ת הא דמיימי התם גזו ראשון (ו) וצבעו פטור מאי אירא ראשון ראשון אפי' הכל יחד נמי וי"ל דהתם אפי' צבע מקנת והניח מקנת פטור אפי' מה שלא צבע שלא חל עליו חיוב ראשית הגז כיון שאין מנצרך אבל הכא שגזו כשיעור תחילה ונתייאב לכהן דוקא צבעו כולו פטור אבל הניח מקנת מה שהניח חייב אע"פ שאין צו שיעור שכבר נתייאב:

עד שצבעו. אין לפרש שצבע חלקו של כהן מה שהפריש לו מן הגזיה דלא שייכא ציה הפרשה כמו גבי תרומה דהפרשה שייכא ציה *ואכלן הפרשת ראשית הגז אין כלום מה שמפריש לצד אחד וכאילו לא הפרישו: **מוצא אבידה לאו כיון דאייאש מרה מינה בו'**. אורי' דנפקא לן דיאוש קונה באבידה מהא דלמר באלו מציאות (כ"מ דף ט. ו. ושם) *מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תוצעים פי' ע"י שיש לה סימנין יש לה תוצעים שאין הצעלים מתייאשין כיון שיש בהם סימן ולא כמו שפ"ה שם שיש לה תוצעין שאינה של הפקר דשמלה דבר הנעשה צדי אדם הוא דהא ל"ל קרא להכי פשיטא דשל הפקר פטור דלמי ישיב וקשה לר"ת למ"ד סימנין לאו דאורייתא א"כ בין דבצר שאין צו סימן בין מחזיר לבעלים מן התורה אלא ע"י עדים ואי מתייאש מדצר שאין צו סימן כך מתייאש מדצר שיש צו סימן דזה הוא אין מחזיר לבעלים אלא ע"י עדים וא"כ לא יחזיר אבידה לעולם ומירך דאע"ג דסימן לאו דאורייתא ואין מחזיר כ"א צעדים מ"מ אין מתייאש מדצר שיש צו סימן ששאל לבני אדם ראייתם טלית שלי שאבדתי שהיה צו כך וכך סימנין אבל כשאין צה סימנין מתייאש שאין יודע מה לשאול ואין סבור למצוא עדים לעולם וא"ת א"כ מה דוחק לשנויי התם למ"ד סימנין לאו דאורייתא סימנין כדי נסבא הא איכא למימר דלא נקט סימן אלא לומר דע"י כך יש לה מוצעין וי"ל דאי לאו דסימנין דאורייתא לא היה לו כלל להזכירם ולא הוה ליה למימר טפי אלא מה שמלה מיוחדת שיש לה תוצעים וממילא ידעינן דמשום סימנים הוא: **הבא נמי ביון דמייאש בו'**. אע"פ שאין יאוש מועיל באבידה צתר דלמי לידיה כדקאמר לאו כיון דמייאש מרה מינה מקמי דלמי לידיה נמי נהי שלא היה קונה לענין זה שלא יצטרך להשיב ולהפטור לגמרי הואיל וכבר נתייאב צהשבה מ"מ היה קונה לענין זה שלא יתחייב לשלם כי אס דמיס כמו לגבי גזל:

כיון דבאיסורא אתי לידיה. מכאן משמע שיהא *אין כהפקדן גמור דא"כ אפי' צתר דלמא לידיה באיסורא יוכל לקנות מן ההפקדן והא דלמר צהשולח (נישין דף טו: *) נתייאשתי מפלוני עבדי דלא צעיי גט שחרור אי אמרי' המפקדן עבדו יא' לחירות ואין כרין גט שחרור לא משום דכי מתייאש הרי הוא מפקדו דאי יאוש הוי הפקר א"כ אפי' אמא לידיה באיסורא כיון שמפקדן זכה צהן אלא התם היינו טעמא דכי היכי דצהפקדן אין כרין גט שחרור לפי שאין רשות לרצו עליו הי"ג כשנתייאש אין לרצו רשות עליו: אילימא